

Vykazování kryptoaktiv v účetnictví

Ladislav Mejzlík

prezident Komory auditorů ČR

proděkan Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze

Trochu historie nikoho nezabije...

2028

Satoši Nakamoto zveřejnil popis digitální měny Bitcoin
První digitální měna postavená na technologii blockchain

2014

Stanovisko ČNB:
• Bitcoin nejsou peníze
• Nákup, či prodej není platební služba
• Směna není směnárenská služba
• Nejedná se o investiční nástroj

2018

Sdělení MF ČR k účtování a vykazování digitálních měn:
• Kryptoměny jsou zásoby
• Ocenění pořizovací cenou po případných opravných položkách
• Zveřejnění vysvětlujících informací v příloze

2019

IFRIC vydal materiál:
• Holdings of Cryptocurrencies
• Kryptoměny jsou buď nehmotné aktivum (IAS 38) nebo zásoby (IAS 2) pokud to neodporuje účelu jejich držení

2023

Nařízení EU 2023/1114 o trzích kryptoaktivy (MiCA)
• Účinnost od 30.12.2024
• Vazby na další předpisy EU

2025

FASB zahájila projekty:
• vykazování digitálních aktiv jako peněžních ekvivalentů a
• projekt vykazování digitálních aktiv

2025

IFRS zařadila vykazování kryptoaktiv na seznam projektů
Buď jako komplexní rozsáhlý projekt nebo jako menší projekt zabývající se jen oceňováním investičních kryptoaktiv a vykazováním stablecoins

2025

Pracovní návrh interpretace NÚR
• Vykazování kryptoaktiv v účetnictví
• Předpokládané zveřejnění začátkem roku 2026

Co to jsou to kryptoaktiva?

- Oblast kryptoaktiv se stále vyvíjí a dosud neexistuje ustálená standardní terminologie
- Pozor na zaměňování pojmů kryptoaktivum a kryptoměna
 - Kryptoaktivum je obecnější pojem než kryptoměna
 - Kryptoměny jsou jen jednou z forem kryptoaktiv
- Kryptoaktiva:
 - Představují kryptograficky zabezpečené hodnoty, které lze převádět, uchovávat nebo obchodovat elektronicky
 - Používají nějakou formu technologie distribuované účetní knihy, jako je blockchain

Příklady kryptoaktiv

- **Kryptoměny**
 - Digitální měny jako například Bitcoin a ostatní altcoiny
- **Elektronické peněžní tokeny (stablecoins)**
 - Kryptoaktivum, které je vázáno na existující uznávanou měnu (fiat currency)
- **Tokeny představující aktiva nebo služby:**
 - Security tokens (představují vlastnictví reálně existujících finančních nástrojů)
 - NFT tokens (představují vlastnictví digitálních nebo i fyzických předmětů jako jsou obrázky, hudba nebo jiné umělecké nebo herní předměty apod.)
 - Utility tokens (představují „poukázku“ na dodávku služeb nebo zboží)

Nařízení EU MiCA

- Oblast kryptoaktiv se stále vyvíjí a dosud neexistuje ustálená standardní terminologie
- Pozor na zaměňování pojmů kryptoaktivum a kryptoměna
 - Kryptoaktivum je obecnější pojem než kryptoměna
 - Kryptoměny jsou jen jednou z forem kryptoaktiv
- Kryptoaktiva:
 - Představují kryptograficky zabezpečené hodnoty, které lze převádět, uchovávat nebo obchodovat elektronicky
 - Používají nějakou formu technologie distribuované účetní knihy, jako je blockchain

Definice kryptoaktiva dle MiCA

- Kryptoaktivem je digitální reprezentace hodnoty nebo práv, která může být elektronicky převáděna a ukládána pomocí technologie distribuované účetní knihy (DLT) nebo podobné technologie.
- Hlavní typy kryptoaktiv:
 - tokeny s odkazem na aktiva,
 - tokeny elektronických peněz a
 - ostatní kryptoaktiva (včetně utility tokenů).
- Dohledovým orgánem nad subjekty spadajícími do regulace MiCa je:
 - ESMA v EU
 - ČNB v ČR na základě zákona o digitalizaci finančního trhu

Činnosti regulované MiCA

- Nařízení MiCA upravuje následující služby souvisejících s kryptoaktivy:

1. poskytování úschovy a správy kryptoaktiv jménem zákazníků („custody“),
2. provozování obchodní platformy pro kryptoaktiva („kryptoburza“),
3. směna kryptoaktiv za peněžní prostředky,
4. směna kryptoaktiv za jiná kryptoaktiva („kryptosměrnárna“),
5. provádění pokynů ke kryptoaktivům jménem zákazníků,
6. umístování kryptoaktiv,
7. přijímání a předávání pokynů ke kryptoaktivům jménem zákazníků,
8. poskytování poradenství týkajícího se kryptoaktiv,
9. poskytování správy portfolia kryptoaktiv („portfolio management“) a
10. poskytování služeb převodu kryptoaktiv jménem zákazníků.

- Poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy musí mít vždy zavedeny obezřetnostní záruky dle článku 67 MiCA

- <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/stanoviska-k-regulaci-financniho-trhu/RS2025-24/>

Zákon č. 31/2025 Sb., o digitalizaci finančního trhu)

- Dne 15. února 2025 nabývá účinnosti zákon č. 31/2025 Sb., o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu (zákon o digitalizaci finančního trhu). Zákon o digitalizaci finančního trhu je adaptačním zákonem k [nařízení MiCA](#), které vešlo v použitelnost dne 30. prosince 2024.
- Nařízení MiCA stanoví jednotné požadavky pro veřejné nabízení kryptoaktiv a pro jejich přijetí k obchodování a dále požadavky pro poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy. Nařízení MiCA tak upravuje mimo požadavků na povolování relevantních subjektů a jejich provoz, organizaci, řízení a transparentnost i povinnosti týkající se ochrany držitelů kryptoaktiv a zákazníků, kterým jsou poskytovány služby související s kryptoaktivy.
- Česká národní banka je zákonem o digitalizaci finančního trhu určena příslušným orgánem pro oblast kryptoaktiv a je tedy příslušná pro přijímání oznámení a žádostí dle nařízení MiCA a k vykonávání dohledových pravomocí nad poskytovateli služeb souvisejících s kryptoaktivy a osobami veřejně nabízejícími tokeny vázané na aktiva, elektronické peněžní tokeny a jiná kryptoaktiva dle nařízení MiCA a nad osobami usilujícími o jejich přijetí k obchodování.
- V souvislosti se zákonem o digitalizaci finančního trhu nabývá ke dni 15. února účinnosti i související zákon č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti (změnový zákon). Změnový zákon provádí některé nezbytné změny související s implementací nařízení MiCA a [nařízení DORA](#), transponuje [směrnici 2022/2556](#), tzv. změnovou směrnici k nařízení DORA, a mimo to implementuje [nařízení o evropských zelených dluhopisech \(externí odkaz\)](#), [nařízení IPR](#) a zpřesňuje transpozici [PSD 2](#) a [MiFID II](#).

Zdroj: ČNB

§ 5 Ověření ochrany svěřených prostředků

Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy poskytující úschovu a správu kryptoaktiv jménem zákazníků zajistí nejméně **jednou ročně ověření přiměřenosti opatření přijatých za účelem ochrany svěřených prostředků auditorem** podle zákona upravujícího auditorskou činnost. Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy poskytne České národní bance zprávu o ověření přiměřenosti opatření přijatých poskytovatelem služeb souvisejících s kryptoaktivy za účelem ochrany svěřených prostředků bez zbytečného odkladu po jejím vyhotovení.

§ 6 Předložení účetní závěrky

Poskytovatel služeb souvisejících s kryptoaktivy předloží České národní bance **řádnou účetní závěrku ve znění, v jakém byla ověřena auditorem**, a zprávu auditora o jejím ověření nejpozději do 4 měsíců po skončení účetního období.

Jak koncepčně přistupovat k vykazování kryptoaktiv?

- Názory na vykazování a oceňování kryptoměn a později kryptoaktiv prošly vývojem
- Prvotní otázka vykazování kryptoměn se změnila na problém vykazování kryptoaktiv
- Oblast kryptoaktiv se relativně rychle vyvíjí a účetní regulace na ni nestačí dostatečně rychle reagovat
- V případě absence psané účetní regulace je nutné využít obecné zásady koncepčního rámce
- Pro vykazování kryptoaktiv je klíčový typ daného „podkladového“ aktiva a účel jeho držby účetní jednotkou

Současná regulace a praxe vykazování kryptoaktiv v ČR

- Současná úprava založená na Sdělení MF již neodpovídá vývoji, ke kterému došlo
- Poptávka po novém řešení je vyvolána rozšiřováním společností, které drží kryptoaktiva a regulací MiCA
- Národní účetní rada se rozhodla připravit interpretaci zabývající se vykazováním a oceňováním kryptoaktiv
- Interpretace má za úkol pomoci těm účetním jednotkám, které kryptoaktiva využívají významně způsobem, pro který není jejich doporučené vykazování v zásobách adekvátní
- Interpretace je ve fázi pracovního návrhu, jehož první verzi bude NÚR projednávat na svém příštím zasedání (16.12.2025)
- Zpracovateli interpretace jsou Simona Pacáková (SÚ) a Ladislav Mejzlík (KAČR)

Sdělení Ministerstva financí k účtování a vykazování digitálních měn (z 15.5.2018)

„Současná česká účetní legislativa neobsahuje konkrétní úpravu způsobu účtování a vykazování digitálních měn. Tuto problematiku zatím neupravují ani mezinárodní účetní standardy (dále „IFRS“) a ze strany tvůrců IFRS prozatím nebylo vydáno ani žádné doporučení týkající se vykazování digitálních měn.

.....

Vzhledem k evoluční povaze digitálních měn, je velmi pravděpodobné, že postupem času dojde k aktualizaci tohoto sdělení či bude do české účetní legislativy začleněna specifická úprava účtování a vykazování digitálních měn v závislosti na tom, jakého vývoje digitální měny doznají a jak na něj zareaguje regulace v rámci Evropské unie.“

PNI-68 Vykazování a oceňování kryptoaktiv

■ Popis problému:

- Od roku 2018, kdy Ministerstvo financí vydalo své Sdělení, se odvětví kryptoprůmyslu významně rozvinulo. Vznikly nové technologie a mimo digitálních měn začalo vznikat mnoho dalších kryptoaktiv, jejichž podstata a funkce je jiná, než je tomu bylo původně u digitálních měn (např. Bitcoinu).
- Zahraniční jurisdikce přistupují k vykazování kryptoaktiv různým způsobem a dosud neexistuje ani explicitní úprava vykazování a oceňování kryptoaktiv v účetních závěrkách sestavených podle IFRS, či US GAAP.
- Vzhledem evropské regulaci MiCA a k rostoucímu významu a různorodosti kryptoaktiv a transakcí s nimi, vzniká potřeba odpovědět na tyto základní otázky:
 - a) Kde se mají v rozvaze vykázat kryptoaktiva?
 - b) Jak se mají kryptoaktiva ocenit při prvotním vykázání?
 - c) Zda a jak se mají kryptoaktiva přeceňovat při následném vykazování v účetních závěrkách

PNI-68 Vykazování a oceňování kryptoaktiv

Řešení:

- Základním pravidlem koncepčních rámců účetnictví je, že se každé aktivum, pokud splňuje definici aktiva vykazuje bez ohledu na svou konkrétní podobu, či formu, ale v souladu s účelem, za jakým jsou účetní jednotkou držena, tj. způsobem, jakým účetní jednotka, předpokládá, že získá zpět jejich hodnotu.
- Toto pravidlo je obecné a platí tedy i na vykazování tokenizovaných aktiv bez ohledu na technologii, prostřednictvím které jsou evidovány a převáděny. Skutečnost, že je dané aktivum tokenizováno tedy nemá vliv na způsob vykazování a oceňování daného aktiva.
- Pro vykázání kryptoaktiv v rozvaze účetní jednotky je rozhodující:
 - a) hodnota nebo právo, které kryptoaktivum představuje,
 - b) záměr účetní jednotky, za jakým kryptoaktivum drží a
 - c) způsob, jakým předpokládá, že získá budoucí ekonomický prospěch, který aktivum představuje.
- Pokud eviduje účetní jednotka více druhů kryptoaktiv, které se ve výše uvedených vlastnostech liší, pak každou skupinu těchto aktiv vykáže samostatně (odděleně).
- Prvotní ocenění a následné přeocení kopíruje povahu kryptoaktiva (pořizovací cena, reprodukční cena, vlastní náklady, reálná hodnota)

PNI-68 Vykazování a oceňování kryptoaktiv

Zdůvodnění:

- V účetním výkaznictví se účetní transakce vykazují podle skutečné ekonomické podstaty.
- Podstatou kryptoaktiva není jeho digitální forma, ale aktivum, na které je vázáno (podkladové aktivum). Jeho digitalizace pouze usnadňuje, zrychluje a zlevňuje transakce s nimi a dodává jim digitální průkaznost.
- Podle MICA je kryptoaktivum digitální zachycení hodnoty nebo práva, které může být převáděno a ukládáno elektronicky pomocí technologie distribuovaného registru nebo pomocí podobné technologie.
- Protože tokeny mohou být nositelem různých práv a hodnot, není vhodné stanovit jeden univerzální způsob vykazování kryptoaktiv.
- Není odůvodnitelné různé vykázání stejného aktiva drženého za stejným účelem jen proto, že má digitální formu. Tokenizace tedy nemůže mít vliv na změnu vykazování daného aktiva.

Závěry

- Klíčem k správnému vykázání a ocenění kryptoaktiv je porozumění podstaty aktiva, ke kterému jsou vázány a jeho hodnoty. K tomu je důležité porozumět činnosti účetní jednotky, záměrům, s jakými kryptoaktiva drží a podstatě transakcí, které s nimi provádí.
- Kryptoaktiva s sebou přinášejí specifická rizika (absence trhu, volatilita, neprůkazná evidence, podvody, nejistoty právní regulace, riziko předpokladu trvání apod.).
- Porozumění kryptoaktivům může vyvolávat v účetnictví, daních či auditu potřebu využití experta.
- NÚR bude usilovat o to, aby připravovaná interpretace byla začleněna do právní úpravy nového zákona o účetnictví.

Děkuji Vám za pozornost...

... a dávám prostor pro diskusi.

doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.

prezident Komory auditorů ČR

*proděkan Fakulty financí a účetnictví
VŠE v Praze*

www.nur.cz

www.facebook.com/narodni.ucetni.rada